

Косенчук Ольга Геннадіївна, методист
КЗ «Інноваційно-методичний центр»,
завідуюча міським тренінговим
центром

Система просвітницько-профілактичної роботи у Кривому Розі

Питання збереження та зміцнення здоров'я громади, особливо учнівської, в нашому суспільстві набуває пріоритетного значення, а тому її потребує інноваційних підходів до її вирішення.

Основне завдання, яке виникає перед педагогами, психологами, науковцями, практиками – розробка таких педагогічних технологій, які були б спрямовані на формування особистісних установок на здоровий спосіб життя, усвідомлення підлітком здоров'я як найважливішої життєвої цінності.

Під час проведення аналізу та оцінки діяльності навчальних закладів Управлінням освіти і науки виконкому Криворізької міської ради було зроблено висновок, що педагоги загальноосвітніх навчальних закладів не достатньо володіють новітніми технологіями превентивної роботи, що негативно позначається на виборі методів, форм роботи з дітьми, що значно знижує якість засвоєння учнями матеріалу.

Враховуючи зазначене вище, була спланована система просвітницької роботи серед педагогів-тренерів, щодо їх ознайомлення зі змістом просвітницько-профілактичних програм та впровадження цих програм в подальшому в початково-виховну систему закладу.

Визначена структура спільної діяльності адміністрації школи та педагогів-тренерів сприятиме посиленню тенденції до зниження вживання наркотичних речовин, формуванню безпечної поведінки та налагодженню взаємозв'язку вчителі – діти – батьки – соціальне середовище. Важлива

функція школи щодо превентивної роботи – привернення уваги до якості шкільного життя, зокрема, відноси́нам діти – батьки – школа – соціально середовище.

Серед розмаїття форм організації, що застосовуються в середній школі, змістовні компоненти превентивної освіти знаходяться або в структурі навчальних дисциплін, або поза системою шкільного компоненту, то вибір форм та методів залишається в компетентності підготовлених на курсах з підвищення кваліфікації педагогічних працівників (педагогів-тренерів).

З 2006 року в нашому місті на базі Міського палацу дитячо-юнацької творчості «Горицвіт» створений та функціонує міський тренінговий центр який є осередком інноваційно-превентивної роботи, ресурсним центром де накопичений сучасний методичний інструментарій для ефективної роботи з дітьми, педагогами, батьками.

Відповідно до запитів педагогічної громади, щомісяця згідно плану Управління освіти і науки в міському тренінговому центрі проходять семінари-тренінги для різних цільових груп: підлітки, педагоги, батьки, директори та заступники директорів позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів, методисти, завідувачі дошкільних навчальних закладів.

Вперше на Україні саме в місті Кривому Розі створені умови для функціонування семи районних тренінгових центрів, які є «передовими освітньо - педагогічними інноваціями».

Завдання яке поставлене перед тренінговими центрами полягає у впровадженні інтерактивних, інноваційно-превентивних програм щодо формування здорового способу життя дітей різних категорій, формування успішної життєво компетентної особистості, здатної адаптуватися у сучасному життєвому просторі, розширення пізнавального діапазону педагогів загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, батьківської громади.

Тренінгова форма роботи дібрана не випадково. Адже тренінги дозволяють сформувати в людині нові моделі керування власною поведінкою та діяльністю. Саме у тренінговій діяльності досягається більша відкритість, прямота у ставленні до себе та інших, розширюється усвідомлення потенціалів власного особистісного зростання та розвитку.

Спектр просвітницької роботи у Кривому Розі досить широкий: усвідомлене батьківство, захист прав дитини, попередження насильства та популяризації здорового способу життя, створення соціальних рекламних кампаній, інтерактивних технологій, курси підвищення кваліфікації за програмою «Сприяння просвітницькій роботі «Рівний-Рівному» серед дітей та молоді України», «Культура життєвого самовизначення», «Форми організації дозвілля дітей та учнівської молоді». Всі учасники міських семінарів отримують методичний інструментарій, сертифікати, які зазначають їх фахову компетентність за вказаною темою.

В місті створено ініціативну групу з числа досвідчених педагогів-тренерів, які пройшли навчання в міському тренінговому центрі та активно впроваджують на практиці отримані знання, на сьогодні у нашому місті 54 педагога-тренера мають відповідну підготовку, яка підтверджена відповідним документом – сертифікатом.

Педагоги-тренери районних тренінгових центрів систематично проходять навчання за новими методиками та технологіями, після чого впроваджують отримані знання у районі, тим самим кількість учасників семінарів збільшується у геометричній прогресії, завдяки визначеній мережі інноваційно-освітнього простору.

У районних тренінгових центрах знаходиться методичний інструментарій у вигляді сучасної літератури (модулі по тренінговим програмам, настільно-друковані ігри).

Професійна робота керівників районних тренінгових центрів дозволяє ефективно впроваджувати інноватику в систему превентивної роботи району, що позитивно відображується на виховній роботі міста.

№п/п	Назва району	Заклад	Керівник районного тренінгового центру
1.	Міський тренінговий центр	МПДЮТ «Горицвіт»	Косенчук Ольга Геннадіївна, психолог КМЦ
2.	Дзержинський	КЗШ №1	Козуб Тетяна Павлівна, директор КЗШ №1
3.	Довгинцівський	ЦДЮТ «Гармонія»	Група Людмила Георгіївна, методист
4.	Інгулецький	ЦДЮТ «Мрія»	Солдатенкова Лариса Євгенівна, методист
5.	Жовтневий	ЦДЮТ «Дивосвіт»	Совенко Лариса Володимирівна, методист
6.	Саксаганський	ЦДЮТ «Сонях»	Пероган Вікторія Анатоліївна, методист
7.	Тернівський	ЦДЮТ «Терноцвіт»	Меделян Людмила Георгіївна, методист
8.	Центрально-Міський	ПДЮТ	Бригінець Тетяна Вікторівна, методист

Зважаючи на те, що молодь схильна до сприйняття як позитивного, так і негативного впливу свого оточення, а наявність стимулюючих чинників ризику для стану здоров'я призводить до вживання алкоголю, тютюну, підлітки – категорія, що найбільше піддається соціальному впливу.

На сьогодні доведено, що з суми всіх факторів детермінуючих здоров'я людини 50 % приходиться на спосіб життя.

Міським тренінговим центром з метою формування безпечної поведінки підлітків запроваджуються різноманітні інноваційні форми

роботи, наприклад, вже традиційною в нашому місті стала соціальна рекламна кампанія «Разом до здоров'я», яка проводилася за підтримки Європейської комісії в Україні, Українського фонду «Благополуччя дітей» у партнерстві з управлінням освіти і науки, Міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Так, під час тренінгових марафонів «Твоє життя – твій вибір» підвищувався рівень інформованості підлітків з питань формування свідомого ставлення до власного здоров'я.

Про позитивні результати превентивної роботи у Кривому Розі свідчать наступні факти:

✓ Впроваджено інтегративний курс «Культура життєвого самовизначення» у 10 навчальних закладах міста, ще 16 шкіл міста бажають також впроваджувати даний курс у наступному навчальному році.

✓ Пройшли навчання за програмою “Виховання на основі здорового глузду” – 145 осіб, впроваджують даний курс – 75 педагогів (відповідно до програми створено “Школи для батьків” у 5 позашкільних навчальних закладах міста).

✓ Розроблено та проведено міську соціальну рекламну кампанію «Разом до здоров'я».

✓ Управлінням освіти створено 7 районних тренінгових центрів.

✓ Проведено дводенний тренінговий марафон «Твоє життя – твій вибір» одночасно на тренінгових майданчиках міста, куди були залучені понад 648 підлітків загальноосвітніх навчальних закладів міста. Проводили тренінговий марафон педагоги-тренери, які пройшли відповідне навчання.

✓ Проведено заходи щодо організації змістовного дозвілля під час літньої оздоровчої кампанії та пришкільних майданчиків.

✓ Працюють ініціативні групи з числа учасників семінарів-тренінгів по поширенню інформації про покращення громадського здоров'я, формування життєво компетентної особистості.

✓ На базі 5 дошкільних навчальних закладів організовані курси для батьків по ранньому розвитку дитини.

✓ Вивчається та поширюється передовий педагогічний досвід кращих навчальних закладів міста щодо впровадження просвітницько-профілактичних програм.

✓ Систематично проводиться здоров'язберігаючу просвіту

✓ Створено систему проведення семінарів на базі міського та районних тренінгових центрів.

✓ Видаються сертифікати всім учасникам семінарів-тренінгів у міському тренінговому центрі.

✓ Здійснюється методичний супровід підготовлених фахівців, щодо реалізації програм.

✓ Проводяться обласні курси підвищення кваліфікації для педагогів-тренерів на базі Кривого Рогу.

Підсумовуючи вище викладене, можна зробити висновок, що тренінгова діяльність повністю змінила підходи, як до навчально-виховної так і до позаурочної діяльності. По-новому здійснюється управлінська діяльність навчальними закладами. Просвітницькі програми, які впроваджуються у всіх навчальних закладах міста дали поштовх до змін ставлення дітей, педагогів та батьків до власного здоров'я, як однієї з основних цінностей в житті людини.

Місто Кривий Ріг – це єдине місто в Україні, де створені та забезпечуються умови для функціонування інноваційної освітньої моделі «Тренінговий центр». Це дає можливість професійно готувати потужний, кваліфікований потенціал кадрів педагогів-тренерів, в рамках партнерських стосунків вдосконалювати механізм міжсекторної взаємодії з урядовими та неурядовими організаціями, залучати батьківську громаду до активної співпраці в питаннях виховання дітей.